

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu* tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin
Hakkâri Milletvekili

Ülkemizde dijitalleşme politikaları kapsamında 5G teknolojisine geçiş süreci hız kazanmış; yüksek hızlı veri erişimi, akıllı şehir uygulamaları ve yeni nesil iletişim altyapıları kamu politikalarının öncelikli başlıkları arasında yer almıştır. Ancak bu ilerlemeye rağmen, özellikle kırsal ve sınır kentlerinde temel haberleşme hizmetlerine erişimde ciddi eşitsizlikler devam etmektedir. Hakkâri ilimiz, coğrafi, sosyo-ekonomik ve altyapısal dezavantajların kesiştiği bir bölge olarak, iletişim ve erişim hakkı bakımından yapısal sorunlarla karşı karşıyadır. Şemdinli ilçesine bağlı Akbal (Soranser) köyünde yurttaşların hâlen sağlıklı bir mobil şebekeye ve internet erişimine sahip olmaması; eğitim, sağlık, güvenlik ve ekonomik faaliyetler açısından ciddi mağduriyetler doğurmaktadır. Özellikle öğrencilerin eğitim faaliyetlerini sürdürebilmek adına yüzlerce metre yürüyerek sınırlı sinyal alınabilen noktalara gitmek zorunda kalması, Anayasa'nın eğitim hakkı (m.42) ve eşitlik ilkesi (m.10) ile bağdaşmamaktadır. Ayrıca, haberleşme hürriyeti (m.22) kapsamında değerlendirildiğinde, bu durum temel haklara erişimde bölgesel eşitsizliğin somut bir göstergesidir.

Diğer yandan, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından yürütülen evrensel hizmet politikaları ve Evrensel Hizmet Kanunu kapsamında, kırsal ve dezavantajlı bölgelerde asgari iletişim hizmetlerinin sağlanması kamu yükümlülüğü altındadır. Bu çerçevede, evrensel hizmet fonunun etkin kullanımı, altyapı yatırımlarının planlanması ve özel sektör yükümlülüklerinin denetlenmesi kritik önem taşımaktadır. Buna karşın sahadan gelen veriler, Hakkâri genelinde çok sayıda köyde benzer sorunların sürdüğünü, iletişim altyapısının ya hiç bulunmadığını ya da kesintili ve yetersiz olduğunu göstermektedir. Bu durum, dijital uçurumun derinleşmesine, kamusal hizmetlere erişimin kısıtlanmasına ve bölgesel kalkınma hedeflerinin sekteye uğramasına yol açmaktadır.

Dijitalleşmenin temel bir kamu hizmeti niteliği kazandığı günümüzde, yurttaşların haberleşme altyapısına kesintisiz erişimi bir ayrıcalık değil, temel bir hak olup; Hakkâri özelinde yaşanan altyapı eksiklikleri teknik bir sorun olmanın ötesinde bölgesel eşitsizlik, kamu hizmetlerine erişim ve sosyal adalet boyutlarıyla ele alınması gereken yapısal bir mesele teşkil etmektedir. Bu çerçevede, kamu hizmetlerinde eşitlik ilkesinin tesis edilmesi ve kırsal alanlarda dijital kapsayıcılığın güçlendirilmesi amacıyla, evrensel hizmet mekanizmalarının etkin işletildiği, veri temelli, bütüncül ve hesap verebilir politika araçlarının hayata geçirilmesi Bakanlığın asli sorumluluk alanında bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri ili genelinde, mobil şebeke ve/veya sabit internet altyapısı bulunmayan köy sayısı kaçtır? Bu köylerin ilçe bazlı dağılımı nedir?
2. Şemdinli ilçesine bağlı Akbal (Soranser) köyünde iletişim altyapısının bulunmamasının teknik ve idari gerekçeleri nelerdir? Bu köy için planlanan bir altyapı yatırım takvimi mevcut mudur? Varsa hangi tarihte tamamlanması öngörülmektedir?
3. 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu kapsamında Hakkâri iline son 10 yıl içerisinde aktarılan kaynak miktarı nedir? Bu kaynakların hangi projelerde kullanıldığına dair detaylı bir döküm mevcut mudur?
4. Evrensel hizmet yükümlülükleri çerçevesinde faaliyet gösteren işletmecilerin (GSM operatörleri) Hakkâri'deki kapsama oranları nedir? Bu oranların artırılmasına yönelik denetim ve yaptırım mekanizmaları nasıl işletilmektedir?
5. Hakkâri ve ilçelerinde iletişim altyapısına erişimde yaşanan eksikliklerin eğitim üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlık tarafından yapılmış bir etki analizi veya saha çalışması bulunmakta mıdır?
6. Özellikle kırsal bölgelerde yaşayan öğrencilerin dijital eğitim araçlarına erişimini sağlamak amacıyla yürütülen özel bir program veya destek mekanizması mevcut mudur?
7. Coğrafi zorluklar gerekçe gösterilerek altyapı yatırımlarının gecikmesi durumunda, alternatif teknolojik çözümler (uydu internet, taşınabilir baz istasyonları vb.) neden yaygınlaştırılmamaktadır? Bu alanda yürütülen pilot projeler var mıdır?
8. Hakkâri ilinde acil durumlar (sağlık, güvenlik, afet) açısından iletişim altyapısının yetersiz olduğu yerleşim birimlerine ilişkin risk haritası hazırlanmış mıdır? Bu kapsamda alınan önlemler nelerdir?
9. Bakanlığın 2025–2030 stratejik planında kırsal haberleşme altyapısının güçlendirilmesine yönelik hedefler nelerdir? Hakkâri bu planlama içerisinde hangi öncelik düzeyinde yer almaktadır?
10. Yurttaşların uzun yıllardır dile getirdiği iletişim altyapısı taleplerinin karşılanamamasının idari sorumluluğu hangi kurum ve mekanizmalar çerçevesinde değerlendirilmektedir? Bu konuda bir performans denetimi yapılmış mıdır?